

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

בפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

בעניין הקטין:

א' ב' יליד 2005

ובעניין:

חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, תשכ"ב-1962

ובעניין:

**האדם שמונה לו אפוטרופוס
(להלן: "האדם")**

המבקשת

ת' ה'

ע"י ב"כ עו"ד ט' איטקין ואח'

נגד

המשיבים

1. אפוטרופוס האדם – עו"ד רונן צרפתי

2. היועץ המשפטי לממשלה

3. מ' ב'

4. מ' ג'

5. ע' ד'

המשיבים 3-5 ע"י ב"כ עוה"ד י' סקילי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

פסק דין

1. על הפרק: שאלת צירופם של בני משפחה – ילדיו הבגירים של נתבע, אשר מונה לו אפוטרופוס, כנתבעים נוספים בתביעה שהוגשה כנגדו למזונות אישה וקטין, בהתאם להוראת סעיף 6(ו) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, השת"ה-1995?

4

2. לפני בקשת רשות ערעור על שתי החלטותיו של בית משפט לענייני משפחה בקריות (כב' השופטת ש. היימן) מיום 20/6/19 בתלה"מ 19-05-44946, כאשר באחת הורה על צירוף המשיבים 3-5 כנתבעים במסגרת תביעת מזונות אישה וקטין שהוגשה כנגד אביהם, הוא האדם שמונה לו אפוטרופוס, ואילו בהחלטה השנייה פסק שכר טרחה למשיב מס' 1 – האפוטרופוס של האדם בגין ייצוגו בהליכים משפטיים.

10

העובדות הצריכות לענייננו והחלטות בית משפט קמא

12

3. המבקשת והאדם ניהלו קשר זוגי ממנו נולד בנם א' יליד 10/05. עת הכירו שני הצדדים הם היו גרושים ולהם ילדים מנישואיהם הראשונים. הצדדים ניהלו מערכת יחסים במשך כ- 17 שנה, ללא נישואין.

16

4. עקב אירועים רפואיים שעבר האדם, הוא נזקק לאשפוז ולתקופת שיקום ממושכת ב-, ובהמשך הוא הועבר לבית חולים סיעודי, שם הוא שוהה גם כיום.

19

5. המבקשת הגישה כנגד האדם תביעה למזונותיה ולמזונות בנם המשותף א' במסגרתה טענה כי אף שהיא והאדם לא נישאו זה לזו, מערכת היחסים הזוגית שהייתה ביניהם הצמיחה זכויות לרבות חובות, ובין היתר חבות האדם במזונותיה. בנוגע לקטין, נטען כי בהיות האדם אביו, חב הוא במזונותיו.

23

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

1

2 6. לאדם מונה אפוטרופוס זמני, הוא המשיב מס' 1, אשר מייצגו הן בענייני הגוף והן בענייני
3 הרכוש. לאדם ילדים בגירים מקשר זוגי קודם, הם המשיבים 3-5.

4

5 7. בין המבקשת והאדם מתנהלים הליכים נוספים לפני בית משפט קמא בעניינים הנובעים
6 מהקשר שהיה ביניהם לרבות תביעה לפירוק שיתוף בדירה וברכב ותביעה של האדם כנגד
7 המבקשת דכאן, להשבת סכום של מאות אלפי שקלים אותם גזלה ממנו והוציאה בעורמה, ללא
8 הסכמתו ותוך ניצול מצבו ואי כשירותו.

9

10 8. המשיבים 3-5 הגישו לפני בית משפט קמא בקשה לצרפם להליך – התובענה למזונות,
11 וטענו כי "צירופם להליך נחוץ והם מהווים חלק בלתי נפרד מהליך זה". המבקשת התנגדה
12 לבקשה, טענה כי אין יריבות בינה ובין הקטין לבין המשיבים 3-5.

13 האפוטרופוס על האדם – המשיב 1, לא התנגד לבקשה, אף ציין לפני בית משפט קמא כי
14 המשיבים 3-5 עשויים לשפוך אור על טענות עובדתיות שאינן בידיעתו.

15 אשר לאפוטרופוס הכללי – המשיב 2, זה התנגד לבקשה ובעיקר משלא פורטו במסגרתה טעמים
16 מהותיים המצריכים צירוף המשיבים 3-5 וטען כי הצירוף עלול לסרבל את ההליך.

17

18 9. בית משפט קמא נעתר לבקשה לצירוף המשיבים 3-5 והורה על צירופם כנתבעים כאשר
19 הוא נשען בהחלטתו זו על הוראת סעיף 6 (ו) לחוק בית המשפט לענייני משפחה תשנ"ה-1995, ועל
20 מסקנתו כי משיבים אלה הם צד נדרש לצורך בירור התביעה, משום טעמים אלה:

21

22 א. בין הצדדים מתנהלים מספר רב של תיקים והליכים מזה כשלוש שנים, כאשר
23 בכולם המשיבים והמבקשת הם צד להליך.

24 ב. סוגית מזונות הקטין והמבקשת עלתה כבר לדיון במסגרת תיק האפוטרופוסות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

- ג. המשיב 1 אמנם משמש כאפוטרופוס לאדם, והוא מעורה בענייניו, אולם המידע
המצוי בידי המשיבים 3-5 יסייע לבית המשפט להבין את התמונה כולה.
- ד. למען ייעול הדיון בכלל התיקים, ובכללם תיק זה, יש מקום לצירוף המשיבים 3-
5 כצד להליך לבל יתקיימו דיונים כפולים ויתאפשר לנהל את התיקים במאוחד.
10. באשר להחלטה הנוספת העוסקת בבקשת האפוטרופוס לפסיקת שכר בגין שירותים
מקצועיים – יצוג האדם בתביעה למזונות ובתביעה לפירוק שיתוף בדירה וברכב, בית משפט קמא
הפנה לתקנה 6 לתקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (כללים בדבר קביעת שכר
לאפוטרופוסים, תשמ"ט - 1988 העוסקת בשכר עבור שירותים מקצועיים ומפנה לתעריף המקובל
או המינימלי המומלץ הקיים במקצועו של האפוטרופוס, לפי הנמוך מביניהם, למעט במקרים
חריגים ובנסיבות מיוחדות. בהתאם, פנה בית משפט קמא לכללי לשכת עורכי הדין (התעריף
המינימלי המומלץ), תש"ס-2000, וחישב את השכר בגין ייצוג בתביעת המזונות והעמידו על
20,364 ₪ בתוספת מע"מ ופסק סכום נוסף של 10,182 ₪ בתוספת מע"מ בגין הבקשה למזונות
זמניים. עוד פסק סכום של 35,000 ₪ בתוספת מע"מ בגין התביעה לפירוק שיתוף, לפי 3% משווי
הנכסים בגובה 2,100,000 ₪. יוער, כי בשני המקרים נתבקשה עמדת ב"כ היועמ"ש במשרד
האפוטרופוס הכללי, ופסיקת שכר האפוטרופוס תאמה את עמדתו.
11. לאחר שנתבקשה תשובת המשיבים בכתב וזו הוגשה ובהמשך נשמעו טענות בעל פה,
החלטתי לדון בבקשה בכל הנוגע לצירוף המשיבים 3-5 כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי
הרשות שניתנה. אשר לחלקה השני העוסק בפסיקת שכר של האפוטרופוס, מצאתי לדחות את
הבקשה, משלא שוכנעתי כי שגה בית משפט בהחלטתו זו, ובהעדר כל הצדקה להתערב בה. על כן
אתמקד בחלק הראשון של הבקשה העוסק בצירוף נתבעים.
12. המבקשת מתנגדת להוספת המשיבים 3-5 כצד להליך. לשיטתה, בהעדר יריבות בין בנה
הקטין לבין משיבים אלה, ואפילו בינה לבינם, אין כל הצדקה לצירופם כנתבעים נוספים בתביעת
המזונות. המבקשת מוסיפה, כי ילדיו הבגירים של האדם אינם בקיאים בצרכי הקטין, ונתונו
הכספיים ידועים זה מכבר לאפוטרופוס הממונה – המשיב מס' 1.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

1 עוד טוענת המבקשת כי המשיבים אינם בגדר "צד נדרש" וגם אם הם מחזיקים במידע
2 רלוונטי לתביעה, אף שלא ברור מהו המידע, והיה עליהם להבהירו, עדין אין הצדקה לצרפם וניתן
3 לזמנם כדי למסור זאת במסגרת עדות. עוד ציינה כי המקרה אינו מתאים לצירוף המשיבים על פי
4 סעי' 6 (ו) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, בהעדר כל בסיס עובדתי, וכי הצירוף משמעו הכברת
5 אש המריבה בין הצדדים, כאשר לאדם אפוטרופוס האמון על ענייניו, ויודע לנהל את הגנתו כראוי,
6 והוא היחיד המוסמך לעשות זאת. עוד לטענת המבקשת, המשיבים הגישו בקשה סתמית מבלי
7 לפרט כיצד הם יכולים לתרום ומה נמצא בידיעתם, וכי האפוטרופוס של החסוי לא פעל ולא בדק
8 מה מצוי בידיעתם.

9

10 13. כאמור, המשיב 1 אינו מתנגד לצירוף המשיבים 3-5 כצד להליך דנן. לשיטתו, מקריאה
11 ראשונית של הבקשה למזונות זמניים והתביעה למזונות אישה וקטין עולות סוגיות ושאלות
12 שבידיעת אותם משיבים הרלוונטיות לגובה המזונות המבוקש כגון: רמת החיים בה חיו הצדדים
13 עובר לאירועים הרפואיים והתדרדרות מצבו של האדם. עוד טוען האפוטרופוס כי לאור מצבו
14 הרפואי של האדם, לא יוכל הוא להתחקות אחר מצב הדברים בעבר, וילדי המשיב הם המחזיקים
15 במידע הדרוש לגבי אותם אירועים שונים.

16

17 עוד טען המשיב 1 כי אם לא יצורפו המשיבים 3-5 כי אז ייאלץ לקבל ולעבד מידע מהם, דבר
18 שיהא כרוך בהשקעה רבה מצדו כאשר ממילא מדובר בתיק סבוך.

19

20 14. ב"כ היועמ"ש סבורה כי לא היה נכון לצרף את המשיבים 3-5, הואיל ולאדם מונה
21 אפוטרופוס האמון על מיצוי ושמירת זכויותיו. עמדתו היא כי צירוף המשיבים להליך עשוי לסרב
22 את ההליכים המתנהלים בפני בית המשפט, וכי לא פורטו נימוקים מהותיים המצריכים צירוף
23 המשיבים להליך.

24

25 15. המשיבים 3-5 מצדדים בהחלטת בית משפט קמא וכי אין להתערב בה. המשיבים
26 מוסיפים כי הם צד בכל ההליכים המתנהלים בין אביהם החסוי לבין בת זוגתו לשעבר, החל מיום
27 פרוץ ההליכים ביניהם.

28

29

טענות הצדדים

30 ההליכים ביניהם. הם מוסיפים וטוענים כי ברשותם מלוא המידע ההכרחי לבירור התביעה, וכל
31 רצונה של המבקשת הוא להרחיקם מהתביעה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

1

2

3

4

דיון והכרעה:

16. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי הדין עם המבקשת, וכי נכון היה לדחות את בקשת המשיבים 3-5 לצירופם לתובענה למזונות. אמנם, ניתן להבין את ההחלטה על רקע העובדה כי לפני בית משפט קמא תלויות ועומדות מספר תובענות והוא מעוניין, מטעמי יעילות וחסכון בזמן שיפוטי ושל הצדדים, כי יידונו במאוחד. יחד עם זאת, אף שמדובר בשיקול בעל חשיבות, עדין אין בו כשלעצמו כדי להצדיק בנסיבות דנן צירוף המשיבים לתובענה למזונות.

10

17. הבקשה מעלה שאלת יישום הוראת ס' 6(ו) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 הקובע:

12

13

14 **"(ו) בית משפט לענייני משפחה רשאי לצרף לתובענה מי שלצורך**
15 **בירור התובענה והכרעה בסכסוך נדרש שיהיה צד לה, יהא נושא**
16 **התובענה או שוויה אשר יהא."**

17

18. אף שלכאורה הוראה העוסקת בצירוף תובע/נתבע מקומה בתקנות סדר הדין האזרחי, בדומה לתקנות 21-24 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984, מצא המחוקק לייחד לה מקום במסגרת אותו חוק וזאת משום שהיא מהווה חריג לכללי הסמכות בבית משפט זה, על פי חוק זה בעניין זהות המתדיינים, בני משפחה, והיא מאפשרת צירוף גם מי שאינו בגדר בן משפחה. אולם אין בכך כדי לבטל את התנאי ההכרחי של קיומה של יריבות בין התובע לבין מי שמבוקש צירופו, בדומה לדרישה על פי תקנות סד"א וכנלמד מהמילים "מי שלצורך בירור התובענה והכרעה בסכסוך נדרש שיהיה צד לה...". בית המשפט רשאי על פי תנאי סעיף זה, לצרף בן משפחה שלא צורף_מלכתחילה ולצרף אף מי שאינו בן משפחה **ובלבד שנוכחותו נדרשת להכרעה בסכסוך** (שאל שוחט ודוד שאוה סדר הדין בבית המשפט לענייני משפחה 254-261 (2009)).

26

27

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

19. נתמקד בשאלה, האם לצורך בירור תביעת המזונות, נדרש כי המשיבים 1-3 יהיו צד להליך בבית משפט קמא על פי סעי' 6 (ו) הנ"ל.

ליישום הוראת סעי' 6 (ו) התייחס כב' השופט שאול שוחט בבשא (ת"א) 3879/00 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו) (12.6.01) ומפרט את השיקולים הרלוונטיים:

"בהפעלת ההוראה נדרש ביהמ"ש לא רק לשיקולי תועלת, המהווים שיקול בכל החלטה על הוספת בעלי דין (ר' למשל תקנה 24 סיפא לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 "לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה"), אלא גם לשיקולי צדק..."

לא שוכנעתי כי שיקולי יעילות וצדק מחייבים צירוף ילדי האדם. אדרבא, סבורני כי צירוף כזה עלול לגרום לתוצאה הפוכה: סרבול ההליכים והכבדת אש וחזיתות המריבה, ובמקום שהתביעה תתנהל כנגד האדם המיוצג ע"י אפוטרופסו האמון על טובתו וייצוגו, זו תתנהל גם כנגד אחרים – ילדיו. כך בפועל, ובניגוד להוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 ומטרת מינוי האפוטרופסו ותפקידו על פי חוק, יוצא שלאדם יטענו שניים – האפוטרופסו על פי מינוי וגם ילדיו, כאשר שני גורמים אלה אינם בהכרח מסונכרנים, וייתכן שיהיו חלוקים ביניהם, גם בדרך ניהול ההגנה, דבר שאינו משרת את האדם. סיטואציה זו יכולה לזמן שאלות ותקלות רבות: בעמדתו של מי יתחשב בית משפט? האם בעמדת האפוטרופסו או בעמדת הילדים?

יתר על כן, נראה כי מבחן הסעד וקיומה או העדרה של יריבות, מכתיבים את התוצאה והצורך של הצירוף או העדרו. מהמשיבים 3-5 לא נדרש כל סעד ופסק הדין לא יחייב אותם במאומה, למעט בהקשר של הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד, כפוף להכרעה שתתקבל. לא זו אף זו, הפיכתם לבעלי דין מקנה להם זכויות דיוניות ואחרות: זכות טיעון; הגשת עדויות; חקירת עדים והגשת סיכומים וכן זכות להשיג ולערער על החלטות למיניהן. בכך יש גם פגיעה בזכויות התובעים שאמורים עתה להתמודד עם שתי חזיתות, על כל הכרוך בכך מבחינת ניהול תביעתם, שלא לדבר על הפגיעה בפרטיותם ובזכותם לניהול ההליך בדלתיים סגורות, ללא נוכחות מי שאינו בגדר בעל דין נחוץ והכרחי.

לאור המקובץ, סבורני כי גם אם צירוף המשיבים 3-5 יתרום בצורה כזו או אחרת לבירור האמת ולשלמות התמונה לפני הערכאה הדיונית, ניתן להשיג מטרה זו בדרך פשוטה יותר, תוך צמצום הפגיעה באדם ובבעל דינו. כמו כן וממילא, ככל שמעמידים את היתרון בצירוף לעומת החסרונות שבו, כפות המאזניים נוטות בבירור לטובת אי צירוף המשיבים, כאשר את היתרונות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

1 בצירוף ניתן להשיג בדרך אחרת, על ידי זימונם להעיד, כאשר חזקה שהם ישתפו פעולה עם
2 האפו"ט ויעמדו לרשותו בכל שאלה, בירור או מתן עדות.

3 ועל הכל, המשיבים הם שהגישו את הבקשה לצירופם, אף שככלל, בקשה כזו תוגש ע"י
4 בעלי הדין המקוריים או מיוזמת בית משפט. חשוב מכך, בקשתם היתה לאקונית ונשענת על
5 טיעון כללי לפיו ביכולתם "לשפוך אור" או "אנחנו חלק בלתי נפרד מההליך", ואין בה די לצורך
6 הצירוף, וכי מדוע מידע זה לא יוצג לפני בית משפט, אם לא יצורפו כבעלי דין.

7 20. יפים לעניין זה בהתאמה דברים שנאמרו ברע"א 8198/16 ג'י.טי.אס פאוור סולושנס
8 לימיטד נ' נתיבים דרום בע"מ (16.11.16) שם הפנה בית המשפט העליון (כב' השופט נ' סולברג)
9 לפסיקה קודמת שלו ברע"א 2228/15 במסגרתה ביטל החלטה על צירוף נתבעת בצינו: "מכל
10 מקום, העובדה כי צד שלישי מחזיק במידע או זווית ראייה חיונית לבירור התובענה, אינה
11 הופכת אותו מיניה וביה לבעל דין דרוש, אלא יתכן וניתן להסתפק בהעדתו על-ידי מי
12 מבעלי הדין הקיימים".

13
14 21. לאור האמור לעיל, אני מקבל את הערעור ומורה על ביטול צירוף המשיבים 3-5 כנתבעים
15 בתהלי"מ 19-05-44946.

16
17 22. אשר לשכ"ט האפוטרופוס, הקדמתי וצינתי כי דין הבקשה דחיה, מאחר ושכ"ט
18 שנפסק הינו סביר ותואם את הוראות תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות. יתר על כן, כלל
19 נקוט בשיטתנו כי אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בשיקול דעת הערכאה הדיונית בפסיקת
20 שכר טרחה לבעל תפקיד. התערבות תתאפשר במקרים חריגים, כשמדובר בסכומים חריגים או
21 יוצאי דופן.

22
23 23. בנסיבות הענין, ולאור התוצאה, ועל מנת שלא להעצים את הסכסוך, כל צד ישא
24 בהוצאותיו.

25 ערבונו שהופקדו יוחזרו על ידי המזכירות לידי עו"ד איטקין, ב"כ המבקשת, עבור
26 המבקשת.

27 מותר לפרסום ללא שמות הצדדים ובהשמטת פרטים מזהים.

28 ניתן היום, ט' אייר תש"פ, 03 מאי 2020, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 19-07-18721 ה' נ' ב' ואח'

1

סארי גיוני, שופט

2

3

4

5